

[Fanger.]

slutning nu bringes ud i livet. Det er med henblik herpå, at jeg på det konservative folkepartis vegne tillader mig at genfremsætte disse tre lovforslag.

Forslaget til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. bygger på følgende synspunkter:

1) Samtlige former for kooperativ virksomheder beskattes på basis af et skattepligtigt regnskabsoverskud, der opgøres på samme måde som hos andre erhvervsvirksomheder.

Det medfører, at kooperativ virksomheder — på samme måde som private — skattefrit kan afskrive på maskiner og inventar, bygninger, varelagre og bindende købekontrakter samt henlægge skattefrit til investeringsfonds.

2) De kooperativ virksomheder kan ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrage dividende, efterbetaling eller bonus, der udbetales til medlemmerne. Den eneste undtagelse er mejeriers og slagteriers efterbetaling, idet denne afregning er en indarbejdet betalingsform for leverandørernes produkter.

3) Den for aktieselskaber gældende datterselskabslempelse overføres til også at gælde for kooperativ virksomheder, når disse ejer mindst 25 pct. af den dividendegivende forenings andelskapital eller af aktieselskabets aktiekapital.

4) Kooperativ foreningers skatteindkomst beskattes på lige fod med aktieselskabers. Dette vil med den nuværende aktieselskabsbeskatning betyde en skatteprocent på 41 med halvdelen af den betalte skat som fradragsberettiget.

5) Men vi foreslår samtidig en nedsættelse af aktieselskabsbeskatningen ved, at det skattefrie fradrag på $2\frac{1}{2}$ pct. af aktiekapitalen forhøjes til 5 pct. Med denne ændring reduceres kooperationsbeskatningen til 36 pct.

Forslaget til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v. tilsigter at skabe ligestilling også på dette område. Det konservative folkeparti er ikke tilhænger af denne beskatningsform, men når den gælder for private, må den også gælde for kooperativ virksomheder.

Forslaget til lov om ændring i lov om investeringsfonds har til hensigt at tillade

kooperative virksomheder at benytte loven om investeringsfonds.

Der er, som det fremgår af disse bemærkninger, ikke tale om, at de kooperativ virksomheder stilles ugunstigt i forhold til det private erhvervsliv, men om, at kooperationen i enhver henseende ligestilles med de private virksomheder, med hvilke kooperationen konkurrerer.

Må jeg til sidst fremhæve betydningen af, at man lempet aktieselskabsbeskatningen ved at tillade 5 pct. af aktiekapitalen fradraget, før skatten beregnes, i stedet for som nu $2\frac{1}{2}$ pct.

Lempelsen vil stimulere den vigtige opsparing i aktieselskaber, der kommer hele samfundet til gode, og den vil modvirke den nuværende dobbeltbeskatning af udbyttet i danske aktieselskaber.

Jeg skal hermed anbefale lovforslagene til tingets forhåbentlig velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ib Thyregod): Jeg har herved den ære for det høje ting på partiet venstres vegne at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., forslag til lov om ændring i lov om særlig indkomstskat m. v. og forslag til lov om ændring i lov om investeringsfonds*. Disse lovforslag sigter på at skabe lighed i beskatningen mellem kooperation og den private handel. Grundlaget for den nuværende beskatning af kooperationen er udskrivningsloven for 1949-50, der blev gennemført efter et den 19. marts 1948 vedtaget dagsordensforslag om, at der skulle søges tilvejebragt lighed i beskatningen mellem kooperativ virksomheder og det øvrige erhvervsliv. Denne lovgivning går bl. a. ud på, at brugsforeninger og andre kooperativ virksomheder opgør deres formue efter statskattelovens almindelige regler, og at beskatningen herefter foretages af en fikseret indtægt på 4 pct. og 6 pct. for henholdsvis lukkede og åbne foreninger, medens foreningens regnskabsmæssige overskud, derunder dividenden, ikke indgår under beskatningen.

Efter gennemførelsen af denne lovgivning nedsattes i 1952 et embedsmandsudvalg, der fik til opgave at undersøge, om den nye lovgivning havde medført skattemæssig ligestilling. Dette udvalg afgav betænkning

[Ib Thyregod.]

i 1956, men herefter nedsattes en kommission med repræsentanter for såvel kooperation som den private handel, der afgav to betænkninger i 1959 og 1960.

Denne kommission foretog en gennemgang af et omfattende materiale vedrørende købmænd, brugsforeninger og uddelere i 15 skattekrede. Ved opgørelsen sammenlignede man uddelerens og brugsforeningens samlede skat med købmandens. Uanset dette viste det sig, at virksomheder af ensartet størrelse betalte forskellig skat, hvad enten man lagde vægt på virksomhedens omsætning eller indkomst, og at uligheden i forhold til købmanden var betydelig.

Ved gennemførelsen af ændringer i aktieselskabsbeskatningen i 1960 blev kooperationens beskatning taget ud af lovforslaget, og i betænkningen fra folketingsudvalget udtaltes det herefter:

„Drøftelserne af kooperationens beskatningsforhold har ført til enighed i udvalget om, at en egentlig reform på dette område bør udsættes til det kommende folketingsår.“

I marts 1962 fremsatte nu afdøde finansminister Hans R. Knudsen et forslag til ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., der senere blev genfremsat, men som næsten var identisk med det lovforslag, der i 1960 blev trukket tilbage, og en betydelig arbejdsbyrde blev derfor pålagt folketingsudvalget med henblik på udarbejdelse af en reform svarende til, hvad der var forudsætningen i 1960.

De af venstres medlemmer i folketingsudvalget udarbejdede lovforslag sigter på at skabe denne lighed mellem beskatningen af den private handel og kooperationen. Det må være naturligt at foretage en sondring mellem forbrugerkooperationen-brugsforeningerne på den ene side og produktions-, salgs- og indkøbsforeningerne på den anden side. Brugsforeningerne, derunder navnlig HB, FDB og de til disse knyttede fabrikationsvirksomheder, har efterhånden fået et sådant forretningsmæssigt karakterpræg, at det ikke kan være rimeligt at påberåbe sig de oprindelige andelsprincipper om solidarisk hæftelse m. v. som grundlag for en lempeligere beskatning. Efter at HB har skiftet navn fra Hovedstadens Brugsforening til Hjemmenes Brugsforening og

efter sammenslutning med en række brugsforeninger, er det ganske klart, at vi står over for dannelsen af en landsomfattende brugsforening, hvoraf de nuværende brugsforeninger efterhånden kun skal være en art filialer. Under hensyn hertil må en beskatning ud fra aktieselskabsprincipper være rimelig, og det regnskabsmæssige overskud må naturligt danne grundlag for beskatningen.

For at skabe lighed må imidlertid også dividenden gå ind under beskatning som en del af det regnskabsmæssige overskud. Der er her ikke tale om skat af besparelser svarende til rabatydelser, idet det bl. a. klart er fastslået af højesteret i en dom fra 1944, at dividende beregnet efter andel i omsætning for et indkøbsaktieselskabs medlemmer måtte undergives beskatning og ikke kunne sidestilles med rabatydelser, hvilket også svarer til embedsmændenes udtalelser i den førnævnte udvalgsbetænkning. Skal der skabes lighed, må dette derfor også gennemføres på dette område. Rabatydelser må derimod kunne fradrages. Ud fra et forbrugersynspunkt må det også være rimeligere, at konkurrencen mellem brugsforeninger og købmænd sker over priserne og i øvrigt på skattemæssigt lige grundlag.

I øvrigt foreslås aktieselskabsbeskatningen lempet for alle selskaber i overensstemmelse med vort tidligere fremførte synspunkt herom. For produktions-, salgs- og indkøbsforeninger gør tilsvarende hensyn som med forbrugerkooperationen sig ikke gældende, og det bør navnlig fremhæves, at dividenden her beskattes hos modtageren i modsætning til brugsforeningsdividenden.

De tre lovforslag, der svarer til de i forrige folketingsår fremsatte forslag, har til sigte at skabe en sådan lighed. Gennem udvalgsarbejdet i det sidste folketingsår lykkedes det ikke at opnå enighed om en sådan reform, ligesom der endnu savnes svar fra finansministeren på forskellige af udvalget stillede spørgsmål. Da regeringen ikke har taget initiativet til fremsættelse af lovforslag på dette område, der bør indgå i forhandlingerne om en skattereform, fremsættes forslagene på ny.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene til det høje tings velvilige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede økonomiminister, for at han kan give tinget den i dag anmeldte redegørelse.

Økonomiministeren (Henry Grünbaum): Jeg skal hermed tillade mig at give det høje ting den bebudede redegørelse for de offentlige investeringsopgaver, vi står over for i de kommende år, og regeringens syn på dette spørgsmål.

Disse problemer spillede en vis rolle i efterårets valgkamp og blev også berørt under tingets åbningsdebat og den senere debat om finanslovsforslaget. Vi vil møde dem igen i de kommende måneder, hvor vi skal tage stilling til, hvilke investeringer der skal tillades iværksat i finansåret 1965-66, og til de skatteforslag, som i ikke ringe grad hænger sammen med nødvendigheden af at finansiere disse investeringer.

Hvilket grundlag har vi da for at vurdere størrelsen og det tidsmæssige forløb af de fremtidige offentlige investeringer?

Finanslovsforslaget vil for det første år give en vejledning, men det dækker kun et enkelt år og kun de investeringer, hvor staten deltager finansielt. Imidlertid er der jo allerede tilvejebragt et ikke ringe grundlag for prioriteringen af de offentlige investeringer. Jeg tænker her først og fremmest på de 3-årige budgetter for den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed. Fra 1963 skete der en omlægning af budgetterne for det offentlige byggeri, således at man fra de hidtidige 1-årige budgetter gik over til 3-årige budgetter — en linje, som i det følgende år blev fulgt op med tilsvarende 3 års oversigter for de offentlige anlægsarbejder. Disse oplysninger er fra og med i år blevet suppleret med overslag og skøn for de materielinvesteringer, som det offentlige foretager, således at der nu er mulighed for at give en samlet vurdering af alle det offentliges investeringer.

Der er i de økonomiske årsoversigter for 1963 og 1964 redegjort for karakteren af disse 3-årige investeringsoversigter. Et enkelt punkt er dog så vigtigt for bedømmelsen af oversigterne, at det kort bør nævnes, nemlig den meget forskelligartede karakter af de planer og overslag, der foreligger for de enkelte områder.

Rygraden i budgettet udgøres af de arbejder, som staten har fuld eller næsten fuld kontrol med i kraft af reguleringen af det offentlige byggeri eller gennem deltagelse i finansieringen. Disse investeringer udgør i øjeblikket ca. halvdelen af de samlede offentlige investeringer. Den anden halvdel udgøres af de arbejder, der udføres af kommuner og offentlige forsyningsvirksomheder — de tegner sig hver for en fjerdedel af det samlede budget — og her over staten jo ikke større direkte indflydelse. For disse „uregulerede“ investeringer repræsenterer tallene i budgettet i nogle tilfælde planer og overslag stillet til rådighed af de pågældende institutioner, i andre tilfælde forholdsvis usikre skøn over de investeringer, der udføres af kommuner eller andre. En vigtig post er her kommunale vejarbejder, der udføres med automatisk statsrefusion.

Denne noget uensartede karakter af overslagene medfører, at oversigternes oplysninger er behæftet med en vis usikkerhed, men — hvad der måske er vigtigere — den er samtidig udtryk for en reel begrænsning af mulighederne for inden for de givne rammer at påvirke de samlede offentlige investeringers omfang og deres retning.

Arbejdet med at tilvejebringe 3 års budgetterne har nu stået på gennem et par år, og det vil derfor være rimeligt at omtale de erfaringer, der er indvundet. Det siger sig selv, at disse oversigter ikke kan være definitive investeringsprogrammer for hele den periode, de dækker, alene fordi deres gennemførelse forudsætter folketingets medvirken gennem de fornødne finansielle bevillinger. Alligevel må man sige, at 3 års budgetterne har givet et overordentlig værdifuldt grundlag for tilrettelæggelsen af investeringerne og vel også har indfriet de forventninger, man stillede til dem ved omlægningen fra den tidligere, ganske utilfredsstillende 1-årige investeringsplanlægning.

Budgetterne har gjort det muligt at udvælge de enkelte projekter på en sådan måde, at der tilvejebragtes en fastere rytme i det samlede offentlige byggeri. De har inden for den periode, de dækkede, givet nogenlunde sikkerhed for, at vigtige projekter, der kom sent i perioden, ikke skulle vige, fordi der tidligere var igangsat mange